ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ЯНАДА ОШИРАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҒАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 178 (7919). ◆ 23 сентябрь, 1982 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

22 СЕНТЯБРГАЧА

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДАН

● Сидҳор ТАСТОНБЕКОВ — «Оққўрғон» совхозидан — ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 13 тонна, мавсум бошидан буён 116 тонна.

● Михаил КОВЕШНИКОВ — «Оққўрғон» совхозидан — ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 13 тонна, мавсум бошидан буён 133 тонна.

БЎКА РАЙОНИДАН

● Элбой ОЧИЛОВ — «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан — 17ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 18 тонна, мавсум бошидан буён 170 тонна.

● Михаил ГАЛИН — «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан — 17ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 12 тонна, мавсум бошидан буён 164 тонна.

● Жалгас ДАЛАТОЕВ — «Коммунизм» колхозидан — 17ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 16 тонна, мавсум бошидан буён 146 тонна.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАН

● Рустам АБДУРАЗЗОҚОВ — Охунбобоев номли колхоздан — 14ХВ-2,4 маркали машинада, бир кунда 5 тонна, мавсум бошидан буён 139 тонна.

● Акром БЕГАЛИЕВ — Охунбобоев номли колхоздан — 14ХВ-2,4 маркали машинада, бир кунда 4 тонна, мавсум бошидан буён 159 тонна.

● Жамол НУРОВ — Ким Пен Хва номли колхоздан — ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 5 тонна, мавсум бошидан буён 137 тонна.

● Жуман МИРЗАЕВ — «Партия XXII съезди» колхозидан — 14ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 7 тонна, мавсум бошидан буён 127 тонна.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ПАХТАЗОР ЗАРБДОРЛАРИ

БЕКОБОД районидаги «Партия XXV съезди» совхозининг 5-бўлимидаги М. Хусанов бошчилик қилаётган бригадада қўл терими ҳам жадал суръатларда боряпти. Коллективнинг илғор теримчилари Инобат Мирбобоева (юқорида) кунига 130—140 килограммдан пахта теряпти. У бу йилги мавсумда 10 тонна «оқ олтин» териб бермоқчи. Турсуной Узоқбоева (пастда) ҳам кунлик кўрсаткични 150 килограммга етказмоқда. Пешқадамнинг юбилей йилидаги аҳди 11 тонна «оқ олтин» теришдир.

Т. Маҳкамов фотолари.

● 21 сентябрь куни областимиз пахтазорларида 2756 терим агрегати ишлади. Уларнинг ўртача кунлик иш унуми 4,8 тоннани ташкил этди.

● Шу куни Ғалаба райони механик-ҳайдовчилари энг юқори кўрсаткичга эришдилар. 434 машинанинг ҳар бири билан ўртача 6 тоннадан пахта терилди.

● Оққўрғон райони механик-ҳайдовчилари ҳам 355 терим агрегатининг ҳар бири билан 5,8 тоннадан «оқ олтин» териб, илғорлар сафидан ўрин олишди.

● Пискент, Ўрта Чирчиқ ва Коммунистик райони механизаторлари эса машиналар иш унумини 4,5—4,7 тоннага етказдилар.

ЯНГИ МАРРА

60 ЦЕНТНЕР

БЎКА. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Гелди Хитоев бошчилик қилаётган бригадаси деҳқонлари 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 33,5 центнердан «оқ олтин» ҳосили олиб, йиллик планни шараф билан бажардилар. Териб олинган ҳосилнинг асосий қисми «зангори кема» бункерларидан тўкилди.

Бригаданинг моҳир механизаторлари Михаил Галин кунига ўз агрегати билан 12—15 тоннадан «оқ олтин» терди. Унинг шу кунгача уйган хирмони 160 тоннадан ошиб кетди. Пешқадамнинг ҳамкасби Қодир Тошхўжаев ҳам унумли меҳнат қилаяпти. У ўз «пўлат от»ида 130 тоннадан ортиқ ҳосилни йиғиштириб олди. СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини меҳнатда муносиб кутиб олишга аҳд қилган бригада заршунослари бу йил ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун кураш олиб боришяпти.

ОЛДИНГИ САФДА

ПИСКЕНТ. Хўжаликлар ўртасида бораётган мусобақада Свердлов номли колхоз пахтакорлари пешқадамлик қилишаяпти. Колхозда, айниқса, машиналардан унумли фойдаланилмоқда. Мавжуд йиғим-терим техникалари тўртта терим-транспорт отрядига бўлинган. Бу отрядлар ва механизаторлар ўртасида ҳам ўзаро социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Абдувоҳид Абдусатторов бошлиқ 1-отряд беш кунлик якунида ғолиб чиқди. Ўтган куни мавжуд 9 та машина билан 72 тонна «оқ олтин» теришга муваффақ бўлинди. Отряднинг пешқадам «зангори кема» капитанлари Жуман Мўминов, Абдували Холиқов, Шерали Шоюсуповлар кунига 9—10 тоннадан пахта териб хирмонга барака киритяптилар. Улар мавсум охиригача 180—200 тоннадан пахта теришга сўз берганлар.

БРИГАДА ДОВОН ОШДИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Охунбобоев номли колхозининг Қумусбой Йўлдошев етакчилик қилаётган бригадаси йиллик планни бажарди. 67 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Йиллик планнинг барвақт уддаланишида механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлди. Зариф Рўзиматов, Жўра Юнусов сингари механизаторлар кунига 10—12 тоннадан пахта теришди. Мавсум бошидан буён улар уйган хирмон 80 тоннадан ошиб кетди.

БАЙРОҚДОР

ҲАШАРЧИЛАР

ОҚҚЎРҒОН. Ҳашарчилар ўртасидаги беш кунлик мусобақага якун ясалди. Бу беш кунликда райондаги 189-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти талабалари энг яхши кўрсаткичга эришиб, ғолиб чиқдилар. Уларга районнинг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Билим юрти студентлари Оққўрғон совхозида пахтакорларга ёрдам беришаяпти. Ўтган куни ҳар бир киши ҳисобига 85 килограммдан пахта терилди. Ҳашарчиларнинг мавсум бошидан буён уйган «оқ олтин» хирмонлари 96 тоннадан ошиб кетди. Умуман, студентлар бу йил 500 тонна пахта теришга аҳд қилганлар.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ИБРАТИ

ҒАЛАБА. Районда кундан-кунга пахта тайёрлаш суръатига суръат қўшиляпти. Бунда механизаторлар барчага ибрат бўлишмоқда. Ўтган куни «Победа» колхозининг моҳир «пўлат от» суворийси Ўрозбой Нишонбоев ўз агрегати билан 15 тонна пахта теришга муваффақ бўлди. Унинг мавсум бошидан буён уйган хирмони 60 тоннадан ошиб кетди. Шунингдек, Энгельс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Хван Виталий ҳам шу куни 10 тонна пахта терди. Механизаторлар ибрати район пахтакорларини янада ғайрат билан меҳнат қилишга ундамоқда.

Ҳимматингизга раҳмат, отахонлар!

ПИСКЕНТЛИК пенсионерлар, улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранларининг областдаги барча ветеранлар ва пенсионерларга мурожаатини бўкалик қариялар ҳам бажонидил қўллаб-қувватладилар. Айни кунларда район далаларида кўплаб олийҳиммат отахон ва онахонлар ўз фарзандлари билан елкама-елка туриб меҳнат қилиб, юбилей йили хирмонига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Фрунзе номли колхозда истиқомат қилувчи 28 пенсионер кунига 45—50 килограммдан «оқ олтин» териб беришмоқда. Уларнинг ҳар бири мавсумда 1 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилганлар. Сиз суратда кўриб турган Домлажон ота Мирзажонов ва Абдурауф ота Ражаповлар ҳам ана шундай ҳиммати баланд кишилардан. Бу икки отахон ҳам кунига 50 килограммадан пахта теришяпти.

П. Эргашев фотоси.

440.000 ТОННАЛИК ХИРМОН УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 22 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада, шу жумладан бир кунда, бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Бўка	4,50	44,15	4,91	46,00
Оққўрғон	5,05	37,85	4,32	33,49
Ўрта Чирчиқ	4,35	31,01	3,84	31,21
Бекобод	4,01	27,93	2,72	13,94
Янгийўл	3,30	27,89	3,11	17,16
Пискент	5,04	26,10	5,66	26,00
Коммунистик	3,35	24,68	3,25	23,16
Ғалаба	5,01	22,68	5,30	24,12
Чиноз	3,50	21,41	3,33	14,58
Область бўйича	4,35	30,52	4,50	27,19

КРЕМЛДА СУҲБАТ

21 сентябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихоновнинг Ҳиндистон республикаси бош министри И. Ганди билан учрашуви бўлди.

Дўстона суҳбат чоғида иккала мамлакатни қизиқтирувчи масалалар кўриб чиқилди. Иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан 1979 йил 14 мартда тузилган Совет-Ҳиндистон узоқ муддатли программасининг ҳамда СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида 1980 йил 10 декабрда тузилган битимнинг бажарилиши билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида эътибор берилди. Металлургия ва энергетика, шу жумладан, атом энергетикаси соҳасидаги янги объектлар юзасидан Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигининг истиқболлари ҳам муҳокама қилинди.

Н. А. Тихонов билан И. Ганди бўлиб ўтган Совет-Ҳиндистон музокараларининг муҳим аҳамиятини таъкидладилар, бу музокаралар СССР билан Ҳиндистоннинг ўзаро манфаатли ҳар томонлама ҳамкорлигини иккала мамлакат халқлари ва тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлида янада чуқурлаштиришга хизмат қилишини таъкидладилар.

(ТАСС).

ХАСКОВОЛИК ДЎСТЛАР ОБЛАСТИМИЗДА

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

БОЛГАРИЯ Халқ Республикаси Хасково округининг партия делегацияси областимиз билан танишишни давом эттирмоқда. Кеча меҳмонлар В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида бўлдилар. Университет ректори Т. А. Саримсоқов хасковолик дўстларга олимлар олиб бораётган тадқиқотлар, малакали кадрлар тайёрлаш, студентларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида гапириб берди. Меҳмонлар университетнинг бош ўқув корпуси, лабораториялар, маданият саройини кўздан кечирдилар.

Шундан сўнг делегация Янгийўл район партия комитетида бўлди. Район партия комитетининг биринчи секретари Л. Ш. Алиқулова делегация аъзоларига район партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш соҳасидаги фаолияти ҳақида гапириб берди.

Болгариялик дўстлар райондаги «Ленинизм» колхозининг посёлкаси, Меҳнат шон-шуҳрати музейини кўздан кечирдилар.

Шу куни партия делегацияси Ўрта Осиё машина-синаш станциясида янги қишлоқ хўжалик техникаси билан танишди.

Хасковолик дўстлар Ғалаба районидаги Георгий Димитров номли колхозда самимий қарши олинди. Колхоз раиси А. Я. Ким қишлоқ меҳнаткашларининг СССР Озиқ-овқат программасида олдинга қўйилган вазифаларни бажариш бўйича олиб бораётган ишлари тўғрисида гапириб берди. Болгар дўстлар хўжаликдаги Георгий Димитров музейини кўздан кечирдилар, пахта териш машиналарининг ишини кузатдилар.

БИРОДАРЛАШГАН КОЛЛЕКТИВЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Ф. НАЖМИДДИНОВ,
Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари.

ОБЛАСТИМИЗДА меҳмон бўлиб турган хасковолик азиз меҳмонлар бугун районимизга ташриф буюришади. Болгария Халқ Республикаси Хасково округи ва Тошкент шаҳрининг Ҳамза районидаги бир қатор саноат корхоналари коллективлари ўзаро биродарлашганлар. Улар орасида «Ташсельмаш» заводи, 1-уйсозлик комбинати каби йирик корхоналар бор. Бундан ташқари Тошкент Давлат медицина институтининг шифокор олимлари ҳам болгариялик дўстлар билан яқин алоқа ўрнатишган. Бу коллективлар ўзаро делегациялар алмашиб, тўпланган тажрибалардан бир-бирларини хабардор қилиб бормоқдалар, ҳамкорликда меҳнат қилмоқдалар.

Хасковолик меҳмонлар биродарлашган корхоналарда бўлиб ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажаришда ишчилар эришаётган ютуқлар билан танишадилар. Айни пайтда ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишда тўплаган тажрибаларимиз билан ҳам ўртоқлашамиз. Бу соҳада районимиз партия ташкилоти маълум ютуқларни қўлга киритмоқда. Корхоналарда интернационал тарбия яхши йўлга қўйилган. Қизил бурчакларда ва клубларда халқлар дўстлиги ва қардошлиги туфайли эришилаётган муваффақиятлар қизиқарли формаларда кенг пропаганда қилиняпти. Махсус стендлар болгар-совет дўстлиги алоқаларига бағишланган.

Кеча хабар берганимиздек, хасковолик дўстлар сешанба куни Чирчиқ шаҳрида бўлишди. Суратда: БХР Хасково округи партия делегациясининг аъзолари Чирчиқ трансформатор заводида.

А. Абалян фотоси.

ҚАРДОШЛИГИМИЗ РАМЗИ

СОВХОЗИМИЗ деҳқонлари ва чорвадорлари кўп йиллардан буён Болгария Халқ Республикаси Хасково округининг қишлоқ меҳнаткашлари билан ҳамкорлик қилиб келаётирлар. Бу дўстлик ва қардошлик алоқалари хўжалигимизда ташкил этилган совет-болгар дўстлиги уйидаги фотосуратларда, ҳужжатларда ҳам ўз ифодасини топган.

Икки халқ қардошлигининг рамзига айланган бу уйда турли тадбирлар ўтказиб турилади. Жумладан, болгар халқининг буюк фарзанди Георгий Димитров туғилган куннинг 100 йиллигига, БХР миллий байрами — Озодлик кунининг 38 йиллигига бағишланиб тантанали кечалар ўтказилди.

Шу кунларда областимизда меҳмон бўлиб турган Хасково округининг партия делегацияси корхона ва хўжаликларда, ўқув юртларида бўлиб, меҳнат коллективлари, олимлар, ёшлар билан учрашмоқдалар. Совхозимиз меҳнаткашлари болгариялик дўстларимизни ўз хўжаликларида кутадилар. Биз совет-болгар дўстлигини янада мустаҳкамлаш, ҳар тарафлама фойдали ҳамкорликни кучайтириш учун астойдил ҳаракат қиламиз.

Р. УСМОНОВ,
Калинин районидаги Свердлов номли совхоз директори.

БОЛГАРИЯЛИК ШОИРЛАР ИЖОДИДАН

Таниқли болгар шоири Йордан Милев шеърларида замон ҳақидаги ўйлар асосий ўринни эгаллайди. У бир неча муддат Ўзбекистонда бўлиб, қуёшли республикамиз ҳақида талай шеърлар ижод қилди. Рудакий ва Фирдавсий, Умар Ҳайём ва Низомий, Хофиз ва Алишер Навоий асарларини болгар тилига таржима қилди.

Йордан Милев — Димитров комсомоли мукофоти лауреатидир.

Йордан МИЛЕВ.

ТОШКЕНТ—ТОШ ШАҲАР

Тошкент — тош шаҳар,
Каноралари — ҳосилдор тупроқ.
Асрлар елин калтагин ошаб,
Ухлаб ётарди элитиб чарчоқ.
Устига ёпиб булутдан кўрпа,
Тушда кўрарди зилзила ваҳмин.
Қўрқитмас эди бу ваҳим бироқ.
У сесканмади ҳатто тушида
Соз тупроғини босганда титроқ...
Йўқ, ўшанда ҳам Тошкент биларди
Уйлар устида булутлар аро
Аввалгидайин бахт юлдузининг
Сочмишин зиё.
У бахт юлдузи зўр умид эди,
«Субҳон олло!»га очирмасди лаб.
У бахт юлдузи зўр умид эди,
У борки, мушкул бўлур бартараф,
Дўстларнинг қўли экан мададкор,
Ишонардики, не-не вайрона,
Не-не култепа ичидан такрор
Бўй чўзиб чиқар бу шаҳар яна.
Энди бу шаҳар ҳар қандоқ бўрон
Нурни тўсай деб, солай деб соя,
Дўқ урса ҳамки қайнаб ногаҳон,
Бизларни ушбу оламдан сира
Йўқотолмас деб сўйлар ҳикоя.

А. Абдураззоқ таржимаси.

ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

Партия группалари ва цех партия ташкилотларида бўлиб ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар ўтган бир йиллик ишга якун ясамоқдалар, КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш, СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан конкрет вазифаларни белгилаб олмоқдалар.

Районимизда ҳисобот-сайлов йиғилишлари зўр уюшқоқлик билан, коммунистларнинг активлиги ва ишчанлиги руҳида ўтмоқда. Район партия ташкилоти бу йилги йиғилишлар олдидан ўтган йилги ҳисобот-сайлов якунларини чуқур таҳлил қилди. Билдирилган таклиф ва мулоҳазалар қандай бажарилганлигини ўрганди. Шу асосда ҳозир ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари кун тартиби белгилаб олинди.

Район партия комитети қуйи ячейкалар жанговарлигини ошириш, коммунистлар активлигини ўстириш устида доимо ғамхўрлик қилиб келяпти. Бу йилги ҳисобот-сайлов йиғилишлари олдидан ўтказилган семинарларда партия группаси ташкилотчилари, цех ва бошланғич партия ташкилотлари секретарларига зарур методик қўлланмалар берилди. Йиғилишларнинг қандай ўтаётганлиги мунтазам таҳлил қилиб борилди, йиғилишларни тайёрлашга ва ўтказишга район партия активларини жалб этди.

Шу кунгача 400 га яқин партия группаси ташкилотчиси коллектив олдида ҳисоб берди. 200 дан ортиқ цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда коммунистларнинг 97,3 проценти иштирок этди. Сўзга чиққан коммунистлар 500 га яқин муҳим таклифларни ўртага ташладилар. Нотиқлар КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини зўр қониқиш билан қабул қилганликларини ва уларни тўла бажаришга азму-қарор берганликларини билдирдилар. Айниқса, экспериментал фурнитура-пластмасса заводи, «Ташгаз» бирлашмаси, тўқимачилик комбинатининг бир қатор партия группалари ва цех партия ташкилотларидаги йиғилишлар коммунистларнинг юксак активлигида ўтди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Тўқимачилик комбинати пардозлаш фабрикасининг бўяш цехи коммунистлари маъмурият фаолияти устидан назоратни кучайтириш, коммунистларга берилган топшириқларнинг тўла бажарилишига эришиш зарурлигини уқтирдилар. 1-ёғочсозлик заводи 5-цехи партия группаси коммунистлари эса тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам берувчи таклифларни ўртага ташладилар. Йиғилишлар давомида бир қатор коммунистлар янги ташаббуслар билан чиқдилар. «Отделстрой» трестининг 24-қурилиш бошқармаси сувоқчилар бригадаси бошлиғи, Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери Ўткир Алижонов ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиқиб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган кунгача беш йиллик топшириғини бажаришга сўз берди. Бу ташаббусни 31-қурилиш бошқармаси бўёқчилар бригадаси бошлиғи Т. Орипова ҳам қўллаб-қувватлаб гапирди.

1-пойабзал фабрикаси бичувчиси Н. Ф. Караенкова 1-цех коммунистларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиқиб, йил охиригача 100 минг квадрат дициметрдан кўпроқ чарм маҳсулотларини тежаб қолишга сўз берди. Тўқимачилик комбинати 2-ип-йигирув фабрикасининг 3-тўқув цехи коммунистлари эса «Бригада пудратига — партиявий ғамхўрлик» деган шиорни ўртага ташладилар. Бу ташаббус тезда комбинат бўйлаб кенг ёйилди. Ҳозир кўплаб цехларда иш бригада пудрати усулида ташкил қилинмоқда. Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Район партия комитети ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини оширишга, уларнинг авангардлик ролини ўстиришга хизмат қилиши учун курашмоқда.

Ҳа, демак бошланғич партия ташкилотларида ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланади. Ҳозирги кунда партия группалари, цех партия ташкилотлари йиғилишларида билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар алоҳида ҳисобга олиниб, уларни амалга ошириш чоралари кўрилмоқда. Бошланғич ташкилотларда бўладиган йиғилишлар ҳам коммунистлар учун етуклик имтиҳонидир. Бу имтиҳонда ҳар бир коммунист ҳисобот даврида ўзи бажарган ишлар ҳақида ҳисоб беради, келажак учун ҳаракат программасини белгилаб олади.

М. ЙЎЛДОШЕВ,
Фрунзе район партия комитетининг инструктори.

Олмалиқдаги Қалмоққир конида кўплаб беш йиллик илғорларини учратиш мумкин. Randomness Кончиларнинг айримлари беш йилликни муддатидан илгари бажаришга сўз бериб, топшириқларни доим 1,5—2 ҳиссага етказиб бажаришяпти. Шундайлардан бири Равил Шайхуддиновдир. У ЭКГ-4 экскаватори билан нормадаги 1400 ўрнига 2000 кубометр рудаларни қазиб чиқаришга эришяпти. Суратларда: (юқорида) Р. Шайхуддинов; Қалмоққир конининг кўриниши.

А. Мальцев фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ VII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ОЛИМЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

ХАЛҚ хўжалигининг илдам суръатлар билан ривожланишини илм-фан тараққиётисиз тасаввур этиш қийин. Айниқса саноат корхоналарида ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, қўл меҳнатини қисқартириш фан ва техника ютуқларини, янги технологияни кенг жорий этиш билан боғлиқдир.

«Катта фаннинг куч-ғайрати,— деб таъкидлади ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС XXVI съездидаги докладида,— **назарий проблемаларни ишлаб чиқариш билан бир қаторда жуда муҳим халқ хўжалик масалаларини ҳал қилишга, ишлаб чиқаришга чинакам революцион ўзгартишлар олиб киришга қодир бўлган кашфиётларга тобора кўпроқ даражада жалб этилишга мамлакат ниҳоятда муҳтождир. Қисқасини айтганда илм-фанни ишлаб чиқариш билан интеграциялаш — ҳозирги даврнинг қатъий талабидир».**

Бу борада пойтахт область саноат корхоналарида, хусусан, бизнинг комбинатимизда бир қатор ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Корхонанинг қайси цехида бўлмайлик, ишлаб чиқаришнинг замонавий фан ва техника ютуқлари асосида ташкил этилганлигини кўрамиз. Серунум машина ва ускуналар, автоматлаштирилган линиялар муваффақиятли ишлаб турибди. Металлни эритишдан тортиб маҳсулот тайёрлашгача ва тайёр маҳсулотни олиб чиқиб кетишгача бўлган барча ишлар механизация зиммасига юклатилган.

Илмий топилмалар ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий этиш бугунги кунда энг муҳим масала бўлиб қолмоқда. Шу мақсадда биз республикамиз ва Иттифоқимиздаги бир қатор илмий текшириш институтлари ҳамда олий ўқув юртларининг илмий ходимлари билан ўзаро ҳамкорликда ишламоқдамиз. Буларнинг ҳаммаси яхши натижа беряпти. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ошиб, маҳсулот сифати яхшиланаяпти. Шу билан бирга яна кўплаб янги турдаги маҳсулотлар тайёрлашнинг технологиясини ўзлаштираяпмизки, бу ҳамкорликсиз корхонамизнинг бугунги тараққиётини тасаввур этиш қийин. Биз бир неча йилдан бери Ўзбекистон Фанлар Академиясининг ядро физикаси институти олимлари билан бирга ишлаяпмиз. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кибернетика институти олимлари бизга янги машиналар ва ускуналарни ишга туширишда, автоматлаштиришда ёрдам беришяпти. Айниқса уларнинг металл эритиш зонасидаги ускуналарни автоматлаштириш соҳасидаги ишлари катта иқтисодий самара бермоқда.

Тошкент политехника институти ходимлари эса кадрлар тайёрлашдан тортиб, то ишлаб чиқаришни илмий ташкил этишгача бўлган масалаларда кўмаклашяптилар. Улар меҳнат унумдорлигини оширишга доир кўпгина тадбирларни ҳам амалга оширдилар. Молибденли сим тортилаётган участкада иш унумдорлигини битта операциянинг ўзида уч-тўрт баробарга оширишга муваффақ

ФАН ЮТУҚЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

бўлишди. Агрегатларни такомиллаштириш соҳасида ҳам самарали тадқиқотлар олиб боришаяпти. Москва пўлат эритиш институти ходимлари бизга янги хил металлар ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштиришда кўмаклашмоқдалар.

СССР Фанлар Академиясининг физика-техника институти илмий ходимлари янги материалларни эритишнинг прогрессив методларини қўллаш соҳасида самарали фаолият кўрсатмоқдалар. Урал металлургия институтининг ходимлари ҳам корхонада анчадан бери иш олиб бормоқда. Уларнинг яқиндан берган кўмаклари туфайли молибденли симни қайта ишлаш операциясида иш унумдорлиги ўн баробарга оширилди. Олмаота металлургия институти илмий ходимларининг тадқиқотлари туфайли вольфрамли молибден ишлаш технологиясини ўзлаштиришга муваффақ бўлдик.

Ҳа, комбинат коллективининг яна бошқа шаҳарлардаги турли илмий муассасалар билан ҳамкорликда олиб бораётган ишлари яхши натижалар беряпти

Бу институтда кадрларнинг кўпчилиги бизнинг комбинатда ишлаб тажриба орттирган кишилар. Улар комбинатда янги технологияни жорий этишга, машина ва ускуналарни самарали ишлатишга ёрдамлашмоқдалар. Комбинатимизнинг собиқ ишчиси, институт лабораториясига раҳбарлик қилаётган Георгий Тимофеевич Зотов лаборатория ходимлари билан биргаликда камёб вольфрам ўрнига бошқа металларни қўллаш технологиясини ишлаб чиқдилар. Бу фақат республикамизда эмас, Иттифоқимизда ҳам жуда катта янгилик эди. Ана шу ишлари туфайли институтнинг бир группа ходимлари СССР Давлат мукофотига тавсия этилди.

Яна шуни айтиш керакки, комбинатда ишлатиладиган хом ашё аввалари республикамиздан олиб келинарди, ҳозир бундай хом ашё Иттифоқимизнинг кўпгина жойларидан келтирилмоқда. Уларни қайта ишлаш технологиясини яратиш борасида ҳам институт ходимлари муваффақиятли ишламоқдалар. Шунингдек, майда сим катта харажатлар ҳисобига чет элдан сотиб олинарди. Чунки унинг технологияси бизга номаълум эди. Ҳозир шу институт ёрдамида бу муҳим масалалар ҳам ижобий ҳал этилди.

Шу билан бирга, корхонамизда рационализаторлик ва ихтирочиликка ҳам кенг ўрин берилмоқда. 1981 йилда 500 дан зиёд рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Ундан 800 минг сўмлик фойда олинди. Ўтган йил учинчи квартал якунлари бўйича комбинат коллективи турдош корхоналар ўртасида фахрли учинчи ўринни қўлга киритгани мана шу ҳаракатлар самараси экани шубҳасиздир.

Корхона рационализаторлари ва ихтирочилари яна кўплаб янгиликлар устида изланишни давом эттирмоқдалар. Бу янгиликларнинг аксарияти ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш билан боғлиқ.

Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг навбатдаги VII Пленумида фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқасини янада мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида тўхталиб ўтилди. Бундай ижодий ҳамжиҳатлик яхши самаралар бераётганлигини эса амалда кўриб турибмиз. Шунинг учун келгусидаги ишларимизни ана шу кўрсатмалар асосида қуриб, Пленум қарорларини амалга ошириш учун барча куч ва имкониятларни сафарбар этаверамиз.

Т. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати бош инженерининг ўринбосари.

ТЎҚИМАЧИЛАРНИНГ ЯНГИ ШАҲАРЧАСИ

ПАРКЕНТ районидаги Сомсарак қишлоғига олиб борувчи йўл ёқасида Тошкент тўқимачилик комбинатининг янги филиали жадал суръатлар билан барпо этилмоқда. Янги корпуснинг ёнгинасида болалар боғчаси, корхонада меҳнат қиладиган инженер-техник ходимлар учун замонавий турар-жой биноси қад кўтаради. Филиал цехларида 400 станок ўрнатилиб, уларга юзлаб тўқувчи қиз хизмат кўрсата бошлайди.

Бўлғуси корхона филиали учун мутахассис кадрлар тайёрлаш, ишчи кучи етказиб бериш комбинат зиммасига юкланган. Шунинг учун Тошкент тўқимачилик комбинатининг ҳунар-техника билим юртида таҳсил кўраётган ёш ишчилар ўқиш билан бирга комбинатда дастлабки амалий кўникмаларни олмоқдалар. Келгуси йилнинг ёзигача бу талабалар мустақил ишлай оладиган даражада тажриба тўплайдилар.

М. ЗОҲИДОВ.

ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРГА

Ғазалкент консерва заводига пешма-пеш келаётган сабзавот ва мева маҳсулотлари ортилган транспортларнинг кети узилмайди. Айни кунларда корхонада долзарб палла бошланди. Етиштирилган мўл ҳосил бу ерга келтирилиб, қайта ишланяпти. Баъзи кунлари бир сутка давомида помидорнинг ўзидан 1200 тонналаб қабул қилишга тўғри келади. Лекин ишчилар чарчоқ нима эканлигини билмайдилар.

Янги ҳосилларни қабул қилиш билан бирга корхона цехларида турли консерва ва шарбатлар тайёрлаш авжига чиқмоқда. Бугунги кунда «Ғазалкент» маркаси қўйилган маҳсулотларни Сахалин ва БАМ, Камчатка ва Курил оролларида, Тюмень ва Колимада ҳам учратиш мумкин. Бундан ташқари Италия, Венгрия аҳолиси ҳам Ғазалкент маҳсулотларини севиб харид қила бошлади. Шунинг учун завод ишчилари бу йил суръатни янада юксалтириб пландан ташқари минглаб шартли банка консервалар тайёрлаб беришга қарор қилганлар.

М. ЗАРИПОВ.

СТУДЕНТЛАР МЕҲМОНИ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети журналистика факультети қошида фаолият кўрсатаётган «Нишона» адабий тўгарагининг ҳар бир машғулотини студентлар сабрсизлик билан кутадилар.

Тўгарак аъзолари ҳузурида тез-тез таниқли шоир ва ёзувчилар, драматург ва адабиётшунослар меҳмон бўлиб турадилар. Яқинда ёш истеъдодли шоир Усмон Азимов тўгарак қатнашчиларининг меҳмони бўлди. У. Азимов бундан бир ойча муқаддам Грузияда ўтказилган Бутуниттифок В. В. Маяковский шеъриятининг байрамидан олган таассуротларидан сўзлаб, студентларга ўзининг янги шеърларини ўқиб берди.

Ўз навбатида тўгаракнинг актив қатнашчиларидан Г. Исмоилова, О. Ашуров, М. Отамирзаева каби студентлар ҳам тўпланганлар эътиборига ижодларидан намуналар тақдим этдилар.

О. ҚОСИМОВА,
студент.

ОЛДИНДА — ЁШЛАР

КЕНГ истеъмол буюмлари тайёрлашга ихтисослашган цех Ангрен керамика комбинатининг энг илғор бўлинмаларидан биридир. Бу бежиз эмас, албатта. Цех йил бошидан бери мусобақа илғорлари сафида келяпти. Тайёрланаётган сопол буюмлар — коса, пиёла, шамдонлар бежирим, нозик дид билан ишланган. Комбинат техника назорати бўлими бу цех маҳсулотларининг сифатига бирор марта эътироз билдирганини эслаб бўлмайди.

«ВЛКСМ 60 йиллиги» номли комсомол-ёшлар коллективи деган шарафли номга сазовор бўлган цех ўз номи билан комсомолларга хос шижоат билан меҳнат қилаётганини таъкидлаш ўринли. Шу йилнинг ўтган олти ойи ичида пландан ташқари 25 минг сўмлик кенг истъмол буюмлари тайёрланди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 9.9 процентга ошди. Барча маҳсулотларни биринчи тақдим этишдаёқ топширишга эришилди.

Кейинги ойларда сопол буюмларнинг янада сифатли бўлишига жиддий киришилди. Комсомол-ёшлар кўп ҳолларда совға вазифасини ўтаётган бу маҳсулотлар ўта сифатли, бежирим бўлиши керак деган қарорга келдилар. Шундан сўнг социалистик мусобақанинг асосий бандларидан бири сифат бўлди. Бу кўп ўтмай ўз самарасини берди. Кейинги ойларда биринчи сортли маҳсулот тайёрлаш 5,7 процентга ошди. Сополларни пишириш жараёнида брак ҳолига келадиган буюмлар 0,2 процентга камайди. Ишларни бир меъёрда, тартиб билан давом эттириш натижасида 4400 килограмм ганч тежаб қолинди.

Буюмларга янги кўринишдаги безакларни бериш, уларнинг пишиқ ҳамда сифатли бўлишига эришишда рассом Т. Цимирман, ишчилардан М. Шаханова, З. Караева, Ф. Ғозиевларнинг хизмати катта. Уларни сифат жонкуярлари деб атайдилар. Кейинги ойларда цехда тайёрланаётган юқори навли маҳсулотлар салмоғининг ошишида ҳам уларнинг муносиб ҳиссалари бор.

А. МИРАЛИМОВ.

ҚАВАТЛАР ҚАД КЎТАРМОҚДА

Пойтахтдаги Юнусобод массивида янги-янги турар-жой бинолари қад кўтармоқда. Қисқа вақт ичида «Главташкентстрой» тресги қурувчилари бу ерда бутун бир шаҳарчани барпо этдилар. Яқинда 60 ва 55 квартирали 2 та беш қаватли бинода уй тўйлари бўлиб ўтди. Янги бинолар бир қатор қулайликлари билан ажралиб туради. Жумладан, ёрдамчи хоналар саҳни бирмунча кенгайтирилди.

Янги турар-жой биносини қуриб битказишда Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинатининг 2-бошқармасига қарашли Зайнур Фасхуддинов, Николай Ванин бошчилик қилаётган бригадаси бунёдкорлари жонбозлик кўрсатдилар. Пардозлаш ишларини эса шу комбинатнинг 21-бошқармасига қарашли бригадаси аъзолари бажаришди. Бу ишчан бригада коллективлари ҳозир мазкур микрорайонда яна бир нечта беш қаватли уйларни қуришмоқда. Бу уйларнинг 80 хонадонга мўлжаллангани сентябрь ойининг охирида фойдаланишга топширилади.

М. ФЕЛЬДМАН.

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

АМАЛДАГИ

МАМЛАКАТИМИЗНИНГ кўп миллатли халқлари шонли сана — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Ватанимиз юбилейи тўғрисидаги қарорида «СССРнинг 60 йиллиги — совет халқи ҳаётидаги шонли воқеа, КПСС ленинча миллий сиёсати тантанасининг, социализм тарихий ютуқларининг далилидир», деб таъкидланади.

Бу Буюк иттифоқнинг бунёдга келиши Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг натижасидир. Октябрь пролетариат диктатурасини ўрнатибгина қолмай, инсоният тарихида биринчи марта янги типдаги давлат — Совет давлатини бунёдга келтириш имконини берди. Революция ғалабаси туфайли ижтимоий ва миллий зулм кишанлари парчаланиб, мамлакатимизнинг барча халқлари ихтиёрийлик асосида ягона, қардош иттифоқ давлати атрофида бирлашдилар.

ИЛМИЙ КОММУНИЗМ асосчилари К. Маркс ва Ф. Энгельс XIX асрдаёқ буржуа миллатчилигига пролетар интернационализми, синфий бирдамлик ва меҳнаткашлар қардошлиги принципларини қарши қўйган, ишчилар синфи партияси миллий сиёсати асосларини ишлаб чиққан эдилар. Улар «Коммунистик партия манифести»да шундай деб ёзган эдилар: «Бир индивидиумни иккинчи бир индивидиум эксплуатация қилиши йўқола борган сари, бир миллатни иккинчи бир миллат эксплуатация қилиши ҳам йўқола боради.

Миллатлар ичидаги синфлар антогонизми йўқолиши билан миллатлар ўртасидаги душманлик муносабатлари тугайди».

Жаҳон пролетариатининг доҳийси В. И. Ленин К. Маркс ва Ф. Энгельс ғояларини ижодий ривожлантириб, миллий масала бўйича етук таълимот яратди, Коммунистик партия миллий сиёсатининг илмий принципларини ишлаб чиқди.

КПСС ленинча миллий сиёсатни, пролетар интернационализми, халқлар дўстлиги ва ҳамкорлиги принципларини изчил амалга оширмоқда. Халқларнинг ҳақиқий тенглигини таъминлаш учун уларнинг сиёсий ва ҳуқуқий жиҳатдан тенглигини эълон қилишнинг ўзигина кифоя қилмас эди. Чунки, ҳар бир халқ экономика ва маданиятини ривожлантиришни юксак даражага кўтаришга эришилган, ҳокимият ва хўжалик органларига раҳбарлик қила оладиган миллий кадрлар бўлган тақдирдагина миллатларнинг ҳақиқий тенглигини таъминлаш мумкиндир. Партия ўз миллий программасининг энг мураккаб вазифаси — халқларнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан тенгсизлигига барҳам беришда В. И. Лениннинг «Қолоқ мамлакатлар илғор мамлакатларнинг пролетариати ёрдами билан капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, совет тузумига ва муайян тараққиёт босқичлари орқали коммунизмга ўтишлари мумкин», деган таълимотига амал қилди.

Мамлакатимиз кўп миллатли халқларининг бир-бирига кўрсатган бундай ёрдамларини Совет Ўзбекистони мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Маълумки, Туркистонда, шу жумладан, Ўзбекистонда Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар саноат тараққий этмаган, қишлоқ хўжалиги ибтидоий усулда олиб бориларди. Ўлкадаги маданиятнинг аҳволини «Вестник воспитания» журналида 1906 йилда эълон қилинган мақоладан ҳам билиш мумкин эди. Мақола муаллифи Туркистонда маорифни ривожлантириш истиқболлари ҳақида сўз юритар экан, бу қолоқ ўлкада саводсизликни тугатиш учун... 4600 йил керак бўлади, деб ёзган эди.

«Колония ёки ярим колония ҳолатида бўлган Россиянинг чекка ўлкалари (айниқса Туркистон) мажбурий равишда турли хом ашёлар етказиб берувчи қилиб қўйилган эди, — дейилади РКП(б)) X съездининг миллий масала бўйича резолюциясида. — Бу хом ашёлар марказда қайта ишланарди. Чекка ўлкаларнинг доимий қолоқлиги сабаби ҳам ана шундадир. Бу мазкур эзилган халқлар ўртасида саноат пролетариатининг пайдо бўлишига тўсқинлик қилардиъ.

Ўзбекистоннинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан қолоқлиги, ишчилар синфининг камсонлиги, малакали ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг йўқлиги, деярли ёппасига саводсизлик республикани индустрлаштириш учун жиддий қийинчиликлар туғдирарди.

Мамлакатимиз халқлари, айниқса рус ишчилар синфининг беғараз ёрдами, Коммунистик партиянинг катта ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишлари туфайлигина бу қийинчиликларни енгиш ва республика индустриясини жадал суръатларда ривожлантириш мумкин бўлди. «Республиканинг муваффақиятлари КПССнинг ленинча миллий сиёсатидан, совет халқлари дўстлиги, қардошлиги ва ўзаро ёрдами тантанасидан ажралмасдир,—деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикага учинчи Ленин ордени топширилишига бағишланган тантаналарда сўзлаган нутқида. — Биз улуғ рус халқига сидқидилдан меҳр-муҳаббат ва чуқур ташаккур туйғулари билан яшаб турибмиз, рус халқининг саҳий ва беғараз ёрдами Ўзбекистонга асрий қолоқликни тугатишда, қудратли саноат потенциалини, юксак даражада механизациялашган қишлоқ хўжалигини, ривожланган маданиятни вужудга келтиришда ёрдам берди». Республикамиз тарихидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг қурилиши Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳаётида катта воқеа бўлди. 1932 йилда бошланган бу қурилишда Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Иваново, Серпухово ва мамлакатимиз бошқа шаҳарларининг вакиллари иштирок этдилар. Комбинат учун дастгоҳлар Москва, Ленинград, Орёл, Тула, Иваново, Калугадан келтирилди.

Чирчиқда азот ўғитлари заводининг қурилиши ҳам мамлакатимиз халқлари буюк дўстлигининг ва ижодий ҳамкорлигининг ёрқин тимсолидир. 1932 йилда Ўзбекистон Компартияси мамлакат меҳнаткашларига умумхалқ қурилиши — «Чирчикстрой»да қатнашишга даъват билан мурожаат этди. Қисқа вақт ичида бу ерга Москва, Ленинград, Украина, Белоруссия, Кавказ, Волга бўйи ва мамлакатимиз бошқа жойларидан ишчилар, инженер-техник ходимлар келдилар. Ленинграддаги «Электросила», Киров номли, «Электроаппарат» заводлари, Москва, Брянский ва Харьковдаги заводлардан гидростанция учун асбоб-ускуналар, жиҳозлар етказиб берилди. Умуман, Чирчиқ электрохимия комбинатининг фақат гидротехника иншоотлари қурилишига иттифоқимиздаги 65 завод машина ва механизмлар жўнатдилар. Бу нурхона ва йирик корхонанинг қурилиши партиянинг мамлакат шарқида индустрия таянч базалари ташкил этиш тўғрисидаги кўрсатмасининг муваффақиятли амалга оширилаётганлиги намунаси бўлди.

1931—1932 йилларда Тошкентдаги қурилишларда ҳам ўзбек ва руслар, украин ва қозоқлар, тожик ва қирғизлар, бошқа миллат вакиллари елкама-елка туриб ишладилар.

ГОЭЛРО планини амалга ошириш учун республикамизда ҳам дастлабки электростанциялар қурила бошлади. Ўзбекистоннинг электр базасини яратиш учун ўлкамизга Урал ва Сибирдан, Волга бўйи ва Подмосковьедан юзлаб ишчилар, инженерлар, иқтисодчилар, гидротехниклар келдилар. Мамлакат республикага қурилиш материаллари билан ҳам ёрдам кўрсатарди. Фақат биринчи беш йиллик даврида СССРнинг Европа қисмидан Ўрта Осиёга 245 минг тонна темир, 298 минг тонна цемент, 56,1 минг вагон ёғоч жўнатилди. Иттифоқ ҳукумати 1927—1932 йилларда Ўзбекистонда саноат корхоналари қуриш учун 64,5 миллион сўм молиявий ёрдам кўрсатди.

Қардошларимизнинг маҳаллий кадрлар тайёрлашдаги ёрдамлари ҳам беқиёсдир. Партия кўрсатмаларига мувофиқ 1925 йилда Ўзбекистон саноатининг турли соҳаларида ишлаш учун 600 га яқин тажрибали мутахассис келди. Улар ишга туширилаётган янги корхоналарда ўзлари ишлашлари билан биргаликда ўзбекларга билим ва тажрибаларини ўргатдилар. Айни пайтда республикамиз маҳаллий ёшларидан катта группаси Москва, Ленинград, Иваново шаҳарлари, мамлакат бошқа саноат марказларининг корхоналарида, ўқув юртларида ҳунар ўргандилар, таҳсил олдилар.

Масалан, 1927 йилда Реутовск ва Зарайск шойи фабрикаларида 200 ўзбек тўқимачилик касбини ўрганди. 1930 йилда енгил саноат институти Тошкент тўқимачилик комбинати учун 118 ишчи, Ленинграддаги Халтурин номли фабриканинг билим юрти 40 Твердаги «Пролетарка» ва Москва областидаги «Красний Восток» фабрикалари 157 ишчи тайёрлаб бердилар.

Республикамизнинг кўпгина ишчилари Ватанимиз марказий шаҳарларига малакаларини ошириш учун ҳам юбориб турилди. Жумладан, 1928 йилда Ўзбекистон ССРдаги қатор пахта тозалаш заводларининг механиклари Москвадаги махсус курсларда ўз малакаларини оширдилар. 1929 йилда «Таштрам»нинг бир гуруҳ ишчилари Москва ва Ленинграддаги турдош корхоналарда бўлиб, илғор иш усулларини ўргандилар.

Иккинчи беш йилликнинг бошида Москва ва Ленинградда Ўзбекистондан келган 900 киши ҳунар ўрганарди. Ўша даврдаёқ мураббийлик ҳаракати бошланган эди. Тажрибали рус ишчилари ўзбек шогирдларига дастгоҳларини бошқаришни кунт билан ўргатардилар.

БАРАКАЛЛА, ҚОЙИЛМИЗ

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ КОЛХОЗНИНГ МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИСИ АКРОМ БЕГАЛИЕВ ТЕРИМДА ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧГА ЭРИШМОҚДА

АКРОМ ака бугун ҳам барвақт уйғонди. Шийпон яқинидаги ариқда оқаётган муздек сувга ювинди. Кеча куни билан ишлагани ҳам билинмай кетгандек тетиклашди. Кечқурун пайкал бошига келтириб қўйган машинаси рулига ўтирди-ю, яна тонгги шабадада мавжланиб турган пахтазор қўйнига шўнғиди.

«Отамнинг, эрта тонгдан бошлаб режа билан қилинган ҳар қандай ишда кут-барака бўлади, деганларида гап кўп экан, — ҳаёлидан ўтказди у. — Агар бугун ҳам иш кечагидек борса, яна йигирма беш тонна тераман. Демак, шу зайлда ишласак, олинган қўшимча мажбуриятни ҳам тез кунда уддалаш мумкин»...

Ана шундай ҳаёллар билан банд бўлган Акром ака эгат бошига етиб келганини ҳам сезмай қолди. У чапдастлик билан «зангори кема»ни бурди-да, ўзига пешвоз чиқаётган қуёш томон юрди. Тоғ ортидан эндигина кўтарилаётган офтобнинг заррин нурлари унинг кўзларини камаштирди...

Акром Бегалиевга ишни эрта бошлаш одат бўлиб қолган. Ота касби — пахтакорлик унинг қон-қонига сингиб кетган. Шунинг учун ҳам хўжаликнинг Эркин Каримов етакчилик қилаётган бригадасидаги мавжуд 80 гектар пахта майдонининг 50 гектарини унга ишониб топшириб қўйишди. Чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиштириб олгунча Акром ака шу ерда меҳнат қилади.

— Деҳқончиликда шаблончилик кетмайди, — дейди А. Бегалиев. — Умид билан чигит экилдими, уни гўдакдек парвариш қилиш керак.

Бригадада бу йил ҳам ёзи билан қилинган тинимсиз меҳнат эвазига мўл ҳосил етиштирилди. Областда биринчи бўлиб машина терими бошлаб юборилиб, биринчи теримнинг ўзидаёқ, яъни етти иш кунида йиллик план бажарилди. Ҳозир эса мажбурият ҳисобига пахта топшириш авж олдирилган. Бу ютуқда, албатта, Акром аканинг ҳам ҳиссаси каттадир. У пландаги 242 тонна «оқ олтин»нинг 150 тоннасини 14ХВ-2,4 маркали «зангори кема» бункеридан тўкди. Бу унинг зиммасига олган шахсий мажбуриятидан 10 тонна кўпдир.

— Акром ҳақиқий коммунистчасига меҳнат қилаяпти, — дейди колхоз партия комитетининг секретари Тургунбой Мадиёров. — У ўтган йили 186 тонна пахта терган эди. Бу йил эса зиммасига қўшимча мажбурият олиб, 200 тоннага етказишга сўз берди.

Хўжаликда 30 пахта териш машинаси, 90 тележка 3 та терим-транспорт отрядига бириктилган. Иш ипатоволиклар методи асосида йўлга қўйилган. Пахта териш машиналарининг 15 таси тўрт қаторлидир. Акром Бегалиев механик-ҳайдовчилар ўртасида пешқадамлик қилаяпти. Бунинг сирини сўраганимизда, у камтарона:

— Меҳнат! — деди.

Худди шундай! Ҳар куни кечқурун машинани навбатдаги иш кунига ҳозирлаб қўйган А. Бегалиев тонгдан то нонушта пайтигача уни тўхтовсиз ишлатишга эришяпти. Эрталабки нонушта ҳамда кечки овқат вақтида эса машинани ёнилғи билан таъминлашга қўяди. Ана шу жараёнлар механизатор ёрдамчиси Тошпўлат Хусанов томонидан бажарилади. А. Бегалиев эса бу вақтда бемалол овқатланиб, ҳордиқ чиқариб олади.

Машина шпинделлари пўлат спирали бўлгани учун унга ортиқча намлик таъсир қилмайди. Бу биринчидан, ишни тонгги шабнам вақтида ҳам, кеч тунгача ҳам давом эттириш имконини берса, иккинчидан, терим давомида шпинделларни кунига икки-уч марта ювиш кифоя қилади. Бу ишлар ҳам овқатланиш учун тўхтаган вақтда бажарилади.

А. Бегалиевнинг яна бир ажойиб одати шуки, у ҳар куни нонушта пайтида машинани бир бор кўздан кечириб чиқади. Айрим носозликларни тузатади. Жиддийроқ иш бўлса хўжаликда ташкил этилган кўчма устахонани зудлик билан чақиртиради.

...Борлиққа оқшом чўкканига ҳам анча вақт бўлди. Куни билан меҳнат завқини сурган чевар теримчилар уйларига тарқалишган. Бу вақтда кимдир телевизор кўраётган бўлса, яна кимдир китоб мутолааси билан банд. Пахта майдонларида эса ҳали тракторларнинг овози тинганича йўқ. Акром ака ўша ерда. У бошқараётган «зангори кема»нинг гулдурос овози ҳали анча вақт эшитилиб туради.

Акром ака ва унинг қалби оташ касбдошлари ана шундай меҳнат қилишаяпти.

Қ. КАРИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● **Суратда: [чапдан] илғор механизатор А. Бегалиев; колхоз партия комитетининг секретари Т. Мадиёров йиғим-терим отряди бошлиғи З. Рўзиматовга кўчма Қизил байроқни топширяпти.**

И. Зайниддинов фотолари.

МАШИНАСОЗЛАРГА БАҒИШЛАНГАН ҲАФТАЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ҲИССАЛАРИ САЛМОҚЛИ

БУГУНГИ кунда областимиз машинасозлик корхоналари амалга ошираётган ишлар кўлами, областимиз халқ хўжалигини ривожлантиришга қўшаётган улар ҳиссаси ниҳоятда салмоқли. Тошкент тўқимачилик машинасозлиги, «Узбексельмаш», «Ташсельмаш» заводлари, «СССР 50 йиллиги» номли Тошкент трактор ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узбекхиммаш», «Чирчиксельмаш», «Компрессор», «Подъёмник», «Экскаватор» ва бошқа бир қатор машинасозлик корхоналари ой сайин, кун сайин ўз кўрсаткичларини юксалтириб бормоқдалар.

Айниқса, йиғим-терим кампанияси муносабати билан қатор корхоналарда пахтачилик хўжаликларига пландан ташқари юзлаб машиналар етказиб бериш ҳаракати авж олди. Хусусан, шу йилнинг январь—август ойларида 13 минг 607 культиваторлар, 20 миллион 905 минг сўмлик қишлоқ хўжалиги машиналари тайёрланганлигини қайд этиш мумкин. Бугунги кунда эса бу агрегатлар республикамиз пахта далаларида деҳқон меҳнатини енгиллаштириб келяпти.

СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасида машинасозларимиз олдига ҳам муҳим ва шарафли вазифалар қўйилган. Жумладан, программада «Қишлоқ хўжалигида фойдаланиладиган автомобиллар конструкцияларини янада такомиллаштириш таъминлансин. Мавсумий ихтисослаштирилган кузовларни ишлаб чиқиш ва яратиш жадаллаштирилсин» дейилади.

Программанинг ана шу сатрларини эслар эканмиз, «СССР 50 йиллиги» номли Тошкент трактор ишлаб чиқариш бирлашмасида амалга оширилаётган ибратли ишларни ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Корхона конвейеридан бугунга келиб ҳар 12 минутда битта трактор ва ҳар 8 минутда битта прицеп тушаётгани кишини қувонтиради. Бундан ташқари, конструкторлар пахтани ташишга, уни ортиш ва туширишга мослашган замонавий кузов-прицепларни яратдиларки, улар амалда анча самарали эканлигини кўрсатди. Юз от кучига эга бўлган янги тракторлар эса янада унумдор бўлишига ҳеч шубҳа йўқ.

«СССР 60 йиллигига —60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 46-зарбдор ҳафтаси азамат машинасозларимизга бағишланди. Областимиз машинасозлик корхоналари коллективлари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришиб, зарбдор ҳафталикни катта ғалабалар билан нишонламоқдалар.

ИҚЛИМГА МОСЛАШЯПТИ

Бурчмулла ўрмон хўжалигидаги Псковм дарёси қирғоқларида маймунжийда етиштириладиган майдонлар яратилди. Маймунжийда кўчатлари бу ерга Сибирдан келтирилди. Кўчатлар иқлимга яхши мослашиб, тез ривожлана бошлади ва ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки олов ранг мевалар пайдо бўлди. Маймунжийда қимматбаҳо хўраки ва доривор ўсимликдир. Ундан суюқ дори, ичимлик, мураббо тайёрланади, даволаш практикасида кенг қўлланиладиган маймунжийда мойи олинади.

Самарқанднинг Зарафшон дарёси соҳилидаги ўрмон хўжалигида ҳам бу йил ана шундай маймунжийда майдонларини вужудга келтириш планлаштирилмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

ОБЛАСТЬ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА

21 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—хўжаликлар, иккинчи устун—мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, учинчи устун, шу жумладан машина терими, тўртинчи устун—районлар.

(йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

КОЛХОЗЛАР

1. «Октябрь 40 йиллиги»	71,52	77,22	Бўка
2. Фрунзе номли	65,12	69,64	Бўка
3. Партия XIX съезди	63,13	64,99	Бўка
4. «Коммунизм»	62,49	66,29	Бўка
5. Охунбобоев номли	58,15	64,07	Ўрта Чирчиқ
6. Тимирязев номли	48,03	51,20	Бўка
7. К. Маркс номли	44,93	46,20	Бўка
8. «Ленинобод»	44,52	38,29	Бўка
9. Свердлов номли	44,49	36,95	Пискент
10. Ҳамза номли	43,86	47,46	Бўка
11. «Ленинизм»	43,53	40,82	Бўка
12. «Коммунизм»	43,41	36,04	Оққўрғон
13. «Партия XXII съезди»	42,62	43,01	Ўрта Чирчиқ
14. К. Маркс номли	42,20	27,71	Чиноз
15. «Қизил Октябрь»	41,81	33,96	Чиноз
16 Вотинцев номли	40,97	31,15	Оққўрғон
17. Жамбул номли	40,63	30,68	Бўка
18. Ленин номли	40,42	13,83	Янгийўл
19. «Ленин йўли»	40,40	38,24	Бўка
20. Терешкова номли	39,91	35,89	Ўрта Чирчиқ
21. «Партия XX съезди»	38,19	27,77	Бўка
22. «Ленин йўли»	38,02	47,88	Ўрта Чирчиқ
23. Тельман номли	37,30	41,52	Пискент
24. Ленин номли	36,93	39,63	Ўрта Чирчиқ
25. «Ленинизм»	35,63	33,74	Оққўрғон
26 Ўзбекистон ССР 50 йиллиги	34,09	34,95	Пискент
27. Ильич номли	33,54	31,15	Бўка
28. Навоий номли	32,69	38,32	Оққўрғон
29. «Ленинобод»	32,35	25,15	Оққўрғон
30. Ким Пен Хва номли	31,88	34,30	Ўрта Чирчиқ
31. Х. Олимжон номли	31,32	26,90	Оққўрғон
32. Ленин номли	30,23	20,38	Бекобод
33. Куйбишев номли	30,10	21,76	Оққўрғон
34. Свердлов номли	29,59	28,90	Ўрта Чирчиқ
35. Охунбобоев номли	28,97	30,29	Пискент
36. «Партия XXI съезди»	28,90	12,20	Янгийўл
37. Навоий номли	28,63	16,18	Бекобод
38. «Партия XXII съезди»	28,17	23,25	Оққўрғон
39. Энгельс номли	28,02	29,25	Ғалаба
40. Охунбобоев номли	27,92	25,73	Оққўрғон
41 «Коммунизм»	27,59	19,58	Янгийўл
42. Навоий номли	27,51	18,13	Чиноз
43. «Москва»	27,03	27,57	Ғалаба
44. «Победа»	26,33	15,59	Бекобод
45 «Коммунизм»	26,14	14,43	Бекобод
46. Ниёзов номли	25,81	10,13	Янгийўл
47. Турсунқулов номли	25,37	12,12	Янгийўл
48. «Москва»	25,09	13,25	Чиноз
49. Свердлов номли	24,31	25,19	Ғалаба
50. Ҳамза номли	24,07	25,88	Ғалаба
51. Калинин номли	23,87	6,55	Янгийўл
52. Мичурин номли	23,85	34,70	Бўка
53. Икромов номли	23,63	18,54	Ўрта Чирчиқ
54. Димитров номли	23,19	24,35	Ғалаба
55. Киров номли	22,10	22,85	Ғалаба
56. «Заря коммунизма»	21,84	22,63	Ғалаба
57 Энгельс номли	21,73	22,73	Ўрта Чирчиқ
58. «Гулистон»	21,63	18,64	Пискент
59. «Правда»	20,93	19,72	Коммунистик
60. Ленин номли	20,86	21,75	Ғалаба
61. «Победа»	20,17	20,00	Ғалаба
62. Дзержинский номли	18,91	10,32	Бекобод
63. «СССР 60 йиллиги»	17,70	13,56	Янгийўл
64. Охунбобоев номли	17,69	8,13	Чиноз
65. Калинин номли	17,56	14,55	Пискент
66. «Интернационал»	17,16	14,65	Янгийўл
67. «Ленинский путь»	15,72	16,37	Коммунистик
68. «Ленинизм»	15,72	9,78	Янгийўл
69. «Политотдел»	15,11	15,75	Коммунистик
70. «Ленинград»	15,08	14,77	Ғалаба
71 «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги»	14,74	4,69	Чиноз
72. Ленин номли	14,19	7,70	Пискент
73. «Северний маяк»	14,14	15,19	Ўрта Чирчиқ
74. Куйбишев номли	14,08	12,67	Ўрта Чирчиқ
75. «Октябрь 40 йиллиги»	13,60	7,10	Чиноз
76. К. Маркс номли	13,36	10,45	Ўрта Чирчиқ
77. «Коммунизм»	12,50	9,04	Ўрта Чирчиқ
78. Свердлов номли	11,48	11,85	Коммунистик
79. Энгельс номли	9,99	1,84	Чиноз
80. «Ўзбекистон»	9,89	10,09	Коммунистик
81. Киров номли	9,49	1,35	Чиноз
82. К. Маркс номли	6,56	6,34	Коммунистик

СОВХОЗЛАР

1. Бўка ўқув хўжалиги техникуми	70,56	66,43	Бўка
2. «Ленинград»	38,70	17,85	Бекобод
3. «Оққўрғон»	34,08	35,75	Оққўрғон
4. САМИС	32,60	39,25	Янгийўл
5. «Бўка»	30,47	30,29	Бўка
6. «Оқ олтин»	28,88	14,51	Бекобод
7. «Кўк орол»	28,12	31,11	Бўка
8. Сегизбоев номли	24,76	26,34	Оққўрғон
9. «Коммунизм»	24,29	25,33	Ғалаба
10. «Кремль»	24,07	23,33	Бўка
11. «Пискент»	23,24	24,14	Пискент
12. Волков номли	20,94	21,00	Ғалаба
13. «Партия XXIV съезди»	20,19	2,32	Чиноз
14. «Далварзин»	19,90	11,43	Бекобод
15 «Авангард»	18,43	13,15	Бекобод
16. «Партия XXV съезди»	17,12	7,04	Бекобод
17. Мавлонов номли	16,42	9,46	Бекобод
18. Ойбек номли	16,04	9,28	Бекобод
19. Киров номли	14,03	14,17	Ғалаба
20. Ўзбекистон ССР беш йиллиги	11,39	12,04	Ғалаба
21. «КПСС XXVI съезди»	9,35	7,46	Пискент
22. ТИИИМСХ ўқув хўжалиги	0,44	—	Ўрта Чирчиқ

ЯШИЛ БОЙЛИГИМИЗНИ ҚАДРЛАЙЛИК

Серқуёш республикамизда яшил бойликлар 5 миллион гектар майдонни ташкил этади. Бундан 2,2 миллион гектарини қуюқ дарахтзорлар қоплаган.

Пойтахт областида ҳам ўрмонзорлар каттагина майдонларни ташкил этади. Тошкент, Бурчмулла, Чирчиқ, Оҳангарон ва Бекобод ўрмон хўжаликларида асосан ёнғоқ, олма, бодом, қайин, олча, облепиха сингари дарахтлар парвариш қилинмоқда.

Шуни қувонч билан айтиш кераккки, область ўрмончилари ўз олдиларига қўйган вазифаларни муваффақиятли адо этмоқдалар. Жумладан, ўн биринчи беш йилликнинг ўтган саккиз ойи давомида амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар тўла уддаланди. Давлатга пландаги 820 тонна ўрнига 850 тонна мева топширилди. 18 тонна асал етказиб берилди.

КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган ўрмончилар чорвачиликни ривожлантиришга ҳам катта эътибор бермоқда. Ёрдамчи хўжаликларда қорамоллар 123 бошга, қўйлар 6440 тага, чўчқалар 794 тага етказилади. Пилқчилик ҳам жадал ривожланиб, отлар сони 257 бошдан ошади. Бу ерда етиштирилаётган чорвачилик маҳсулотларининг бир қисми ўрмон хўжалиги ходимларининг эҳтиёжи учун сарфланса, қолгани давлатга топширилаяпти.

Область табиат шайдолари ўрмонзорларни кенгайтириб боришаяпти. 1982 йилнинг шу давригача 40 гектар ерда ихота дарахтзорлари барпо этилди. 567 гектар ерга эса ёнғоқ, бодом кўчатлари ўтқазилди ва тўла амал олишига эришилди. Бундан ташқари Паркент канали зонасида 300 гектар ерга ҳам манзарали ва мевали дарахтлар ўтказилиб янги ўрмонзорлар бунёд этилади.

Партия қарорларида ўрмонларнинг имкониятларидан янада кенгроқ фойдаланиш ҳақида алоҳида уқтирилган. Буни тўғри ҳисобга олган область ўрмончилари янги соҳа бўлган— турли хил дарахтлардан, қамишлардан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ҳам кенгайтириб боришаяпти. Айни кунларда Тошкент, Чирчиқ, Бурчмулла ва Оҳангарон ўрмон хўжаликларида ташкил этилган устахоналарда стол-стуллар, қурилиш учун зарур бўлган материаллар, сават ва бошқа хил уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш тобора ортмоқда. Жумладан, ўтган саккиз ой мобайнида истеъмолчиларга 532 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Йил охиригача 1 миллион сўмлик халқ хўжалик истеъмоли учун зарур бўлган моллар ишлаб чиқарилади.

Ўрмончиликни ривожлантиришнинг яна бир энг муҳим хусусияти медицина учун ниҳоятда зарур бўлган қимматли доривор ўсимликларни тайёрлашдир. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, республикамизда етиштирилаётган доривор ўсимликларнинг асосий қисми Тошкент областининг ўрмон хўжаликларида ўстирилмоқда. Масалан, ўтган саккиз ой ичида афсонак, чой ўти, тоғ райҳони, зуптурум, сув қалампири, япон сафароси (тухумак) сингари медицина учун ниҳоятда зарур бўлган ўсимликлардан 100 тонналан ортиқ хом ашё тайёрланди. Айниқса, бу соҳада Бурчмулла, Оҳангарон ва Бекобод ўрмон хўжаликларининг ходимлари кенг кўламда иш олиб бормоқдалар.

Айни кунларда ўрмон хўжаликлрида наъматак ўсимлигининг меваси жадал суръатларда териб олинмоқда. Бу йил область бўйича 16 тонна наъматак териладн. Бошқа ўлкалардан келтирилаётган ўсимликларни кўпайтириш ва шу орқали медицина учун қимматли бўлган хом ашёлар тайёрлашга ҳам йилдан-йилга катта эътибор берилмоқда. 1981 йилнинг ўзида Бурчмулла ўрмон хўжалигида 5 гектар ерга Сибирдан келтирилган облепиха кўчатлари ўтқазилди.

Афсонак ўсимлигидан тайёрланаётган цитизин препарати медицинамизда кенг қўлланилмоқда. Бу препарат инсоннинг нафас олиш йўлларини ва организмдаги қон айланиш жараёнини яхшилашда қўлланилиб келинаётган бир қатор дори дармонлардан ҳам ўзининг муолажавий хусусиятлари билан устун турар экан. Келгуси йилдан бошлаб афсонак ўсимлигини етиштириш кескин кўпайтирилади. Жумладан, Бўстонлиқ ва Оҳангаронда 25 минг гектар ерга афсонак экилиб, қўриқланмоқда. Бундан ташқари ошқозон, буйрак касалликларини даволашда кенг қўлланилаётган чой ўти, тоғ райҳони кабиўсимликларни етиштириш ҳам кескин ортади.

Ўрмонлар умухалқ бойлигидир. Партия ва ҳукуматимиз она табиатни қўриқлаш ва унинг табиий ресурсларидан янада самаралироқ фойдаланишни яхшилаш тўғрисида алоҳида қарорлар қабул қилган. Шундай экан, бу табиий бойликларни кўз қорачиғидек асрашимиз, янада кенгайтиришимиз лозим. Пойтахт области ўрмон хўжалиги ва ўрмон мелиорация станцияси коллективлари бу соҳада самарали иш олиб бормоқдалар.

Ҳозирги кунда ўрмон хўжалиги ходимлари ўртасида СССРнинг 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган.

М. ОЛЛАЕРОВ,
Ўзбекистон ССР ўрмон хўжалиги министрлиги бошқармаси бошлиғи, биология фанлари кандидати.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ

Россия корхоналарининг Ўзбекистондаги завод ва фабрикаларга оталиқ қилишлари қардошларча дўстликнинг яна бир тимсоли бўлди. 30-йилларда москвалик ва ивановолик тўқимачилар тошкентлик ҳамкасбларига оталиқ қилиша бошлади. Ленинграддан келган 400 малакали металлурглар «Ташсельмаш» заводида маҳаллий кадрлар тайёрлашга киришдилар.

Ўзбекистонда маданий революцияни амалга оширишда қардошларимиз кўрсатган ёрдам ҳам жуда каттадир. Ҳаммамизга улуғ доҳий В. И. Ленин ташаббуси билан Москвадан Тошкентга «Фан поезди» юборилганлиги яхши маълум. Бу поезд ҳали граждан уруши тугалланмаган, Совет Социалистик Республикалари Иттифоки ташкил этилишидан икки йил олдин йўлга чиққан эди. Рус олимлари ўзлари билан китоблар, лабораториялар учун асбоб-ускуналар келтиришди. Халқ Комиссарлари Советининг В. И. Ленин имзо чеккан Декрети бўйича таъсис этилган Ўрта Осиёда биринчи университетни ташкил этишда ёрдам бердилар.

Миннатдор ўзбек халқи улар номларини қалбида мангу сақлайди. Ўзбекистонда математик Романовский номи берилган кўча, географ олим Корженевский номи билан юритиладиган чўққи бор. Кутубхоналарда Райкова, Ошанин ҳамда собиқ зимистон ўлкада нур чироғини кўтарган, совет халқлари қардошлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшган бошқа кишиларнинг асарлари тахламларини кўриш мумкин.

БУЮК иттифоқнинг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган Совет Ўзбекистони ҳозирги кунда қудратли замонавий индустрияга, юксак механизациялашган, интенсив ривожланаётган қишлоқ хўжалигига, илғор социалистик маданиятга эга бўлган республикадир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, «Совет Ўзбекистони доимо СССРдаги барча қардош халқлар билан ёнма-ён, узвий бир сафда борганлиги учун ҳам у ўтмишдаги қолоқликдан шу қадар тез кўтарилиб, ҳар томонлама ривожланган, гуллаб-яшнаб турган республикага. Шарқдаги энг илғор давлатлардан бирига айланишга муваффақ бўлди».

Залворли рақамлар бу юксалишдан ёрқин далолат беради. Ҳозирги пайтда республикада халқ хўжалигининг юздан ортиқ тармоғи бор. Авваллари мих ҳам четдан келтирилган ўлкада 1635 та йирик саноат корхонаси минглаб хил маҳсулотлар чиқаряпти. Ўзбекистонда бир кеча-кундузнинг ўзида 92,7 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинади, 17,8 минг тонна минерал ўғитлар, 66 та трактор, 25 та пахта териш машинаси, 83 минг жуфт чарм пойабзал, 178 та маиший холодильниклар, 1126 тонна ўсимлик ёғи, 2 миллион банкага яқин консервалар ишлаб чиқарилади.

Ўнинчи беш йилликда республика қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти 31,1 миллиард сўмликни ташкил этди. Бу аввалги беш йилликдагидан 6,3 миллиард сўм кўпдир. Ўзбек халқининг ифтихори — пахта етиштириш йил сайин кўпайиб бормоқда. Мана бир неча йилдирки, республикамизнинг олтин қўлли пахтакорлари 6 миллион тонналик чўққини муваффақиятли забт этмоқдалар. Пахтачиликни комплекс механизациялаш соҳасида улкан муваффақиятлар қўлга киритиляпти. Ҳозирги кунда республика пахта далаларида 34 мингта «зангори кема» ишлайди. Ўтган йили улар ёрдамида ялпи ҳосилнинг 4 миллион тоннаси йиғиштириб олинди.

Ўзбек совет маданияти ҳам гуллаб-яшнаяпти. Ҳозирги пайтда республикада 43 та олий ўқув юрти, шу жумладан учта университет, консерватория, театр ва рассомчилик, маданият институтлари мавжуд. Ҳар куни республиканинг 28 профессионал театри санъат ихлосмандлари учун ўз эшикларини очади. Ўзбек санъаткорлари — СССР халқ артистлари Аброр Ҳидоятов, Сора Эшонтўраева, Олим Хўжаев, Наби Раҳимов, Шукур Бурхонов, Малик Қаюмовлар ўз истеъдодлари билан кўпмиллатли совет маданиятини ривожлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшдилар ва қўшмоқдалар.

Совет Ўзбекистони халқ турмуш фаравонлигини ошириш, ижтимоий соҳаларда эришган муваффақиятлари билан фахрланишга ҳақлидир. Ўнинчи беш йилликнинг ўзида республикада умумий саҳни 27 миллион квадрат метрли турар-жойлар фойдаланишга топширилди, 3 миллиондан ортиқ киши янги уйларда ҳовли тўйлари ўтказдилар, ёки турар-жой шароитларини яхшилаб олдилар.

Бу рақамлар мазмунини чақар экансан, беихтиёр ёдингга 1966 йил 26 апрелнинг таҳликали дақиқалари келади. Тошкент зилзиласи оқибатларининг жуда қисқа муддатда тугатилиши совет халқлари қон-қардошлиги ва дўстлигига энг ёрқин мисол бўлди. Зилзиладан сўнгги дастлабки уч йил ичидаёқ тошкентликлар 2,5 миллион квадрат метр турар-жой олдилар. Бу зилзилагача шаҳарда бўлган умумий турар-жой фондининг учдан бир қисмидан ҳам кўпроқ эди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг таърифи билан айтганда, Тошкент—СССР халқлари қардошлиги ва дўстлигининг тимсоли бўлиб қолди. Уни қайтадан барпо этишда Москва ва Ленинград, барча иттифоқдош республикаларнинг вакиллари иштирок этдилар.

Айни пайтда республикамиз меҳнаткашлари СССР яхлит халқ хўжалик комплексини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Ўзбек пахтаси, диёримиз ноз-неъматлари довруғи довон ошган, республикамизда ишлаб чиқарилаётган мукаммал машиналар, асбоб-ускуналарни бепоён Ватанимизнинг ҳамма бурчакларида учратиш мумкин.

Эндиликда Ўзбекистон вакилларини мамлакатимизнинг энг йирик қурилишларида турли миллат халқлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилаётганликларини кўрасиз. Улар иккинчи қўриқ ҳисобланган Ноқоратупроқ зонани ривожлантиришда актив иштирок этмоқдалар. Бу ерда уларнинг яқиндан ёрдами туфайли янги совхозлар, посёлкалар барпо этиляпти. Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРнинг Ноқоратупроқ ўлкани ривожлантириш комплекс программасини амалга оширишдаги актив иштирокини амалдаги интернационализм кўринишининг яхши намунаси деб баҳолади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишда, ўн биринчи беш йиллик планларини бажаришда катта муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олаётирлар. Улар КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида қабул қилинган Озиқ-овқат программасини амалга оширишга киришганлар. Мамлакат Озиқ-овқат программасида бевосита республикамиз меҳнаткашларига тааллуқли бўлган, жумладан шу сатрлар бор: «Ўзбекистон ССРда барпо этилган мелиорация комплексидан самарали фойдаланилсин, пахтачиликни ривожлантириш билан бир қаторда сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш тез суръатлар билан кўпайтирилсин.

Ўн йилликда мева ва резавор мева етиштириш тахминан 1,8 баробар, узум етиштириш 3 баробар кўпайтирилсин...

Ўн биринчи беш йилликда йилига ўртача (сўйилган вазнда) 400—410 минг тонна гўшт, ўн иккинчи беш йилликда йилига ўртача 540—560 минг тонна гўшт, ўн биринчи беш йилликда 2,6 миллион тонна сут, ўн иккинчи беш йилликда йилига 3,5 миллион тонна сут етиштирилиши таъминлансин...».

Бу ғоят масъулиятли, айни пайтда шарафли вазифаларни бажаришда ҳам мамлакатимиз иттифоқдош республикаларнинг ҳамкорлиги, бир-бирига яқиндан ёрдами, халқларнинг метиндек мустаҳкам дўстлиги шубҳасиз, катта аҳамият касб этади.

«Асрий қолоқликка маҳкум этилган собиқ миллий чекка ўлкаларнинг халқлари мамлакат барча миллатларига мансуб меҳнаткашлари билан ягона сафда капитализмни четлаб ўтиб, социалистик келажак сари дадил одим ташлаганликлари ва социал тараққиёт чўққиларига эришганликлари билан фахрланишга ҳақлимиз», дейилади КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорида. Совет Ўзбекистони коммунизм сари шахдам одим отяпти. Республика меҳнаткашлари эришаётган муваффақиятлар КПСС ленинча доно миллий сиёсатининг энг катта самараларидан биридир.

О. СОДИҚОВ,
Тошкент Давлат университетининг кафедра мудири, тарих фанлари доктори, профессор.

ЎЗБЕКИСТОНДА КЎПМИЛЛАТЛИ СОВЕТ АДАБИЁТИ ФЕСТИВАЛИ СССР 60 1982

ҚАРДОШЛИГИМИЗ—ЕТАКЧИ МАВЗУ

— «ДЎСТИМ, ҳамюртим, — деб ёзибди қозоқ халқининг суюкли ва шеъри тилдан-тилга кўчиб кетган шоири Сирбой Мавленов юборган салом хатимга жавобан, — чексиз ва бетакрор, дилбар юртимиз ҳар қандай дастёрчилигимизга арзийди, уни қанча ардоқласак, қанча куйласак, қанча меҳнатини қилсак ҳам кам. Сенинг бекиёс Ўзбекистонингда менинг тилимда сўйлаб, менинг тилимда куйловчи қозоқ элати ҳам яшайди, сенинг кўп миллатли юртингда жуда кўп ўзга халқ фарзандлари билан бақамти меҳнат ва истиқомат қилишади. Уларни менинг ўзим ҳам жуда-жуда кўргим, улар билан учрашгим, улар билан ҳамсуҳбат бўлгим, уларнинг қўшиқларим ҳақидаги фикрларини билгим келади. Нима қилайки, бу сафар боролмайман, бу сафар сени, ана шу ҳамюртларимни чорлагим келади, ўзингиз ташриф буюринг, дегим келади. Чунки бу йил (нақ сизда Бутуниттифоқ адабиёти фестивали ўтаётган паллада) каминанинг олтмиш йиллик тўйи, қадрдон, суюкли юртим ва ҳамкасабаларим мени кутлашга келишади. Узримни қабул қилсин, дўстларим, қадрдонларим...

Юртимизда СССР ташкил топганига олтмиш йил тўлиши муносабати билан ўтказилаётган кўп миллатли совет адабиёти фестивалига шу сабабли келолмаслигини билдириб, ачиниб ёзибди Сирбой. Лекин у мактубнинг ўзини юбориш билан чекланмай, Ўзбекистон ҳақидаги шеърларини юборибди, Ўзбекистон ҳақида, Фарғона ва Наманган ҳақида, Марғилон ипаги ва Самарқанд талъати ҳақида, Ғафур Ғулом уйида меҳмон бўлгани, Навоий қўшиқларини тинглагани, Навоий ва Абай қўшиқларини ўзбек хонадонларида мириқиб эшитгани ҳақида ёзганларини йўллабди, «агар мана шу ўн бешта шеъримдан биронтаси фестиваль кунлари бирон ерда эълон қилинсаю, ўзбек бавурларим мендан рози бўлса хурсандлигимнинг чеки бўлмас эди». Бу шеърлари орасида яна қадим қадрдони Мирмуҳсинга, Носир Фозилга, каминага атаган шеърларини ҳам қўшиб юборипти. Бу шеърларда сиз, албатта, Сирбойнинггина эмас, балки икки халқнинг, йўқ, икки халқнинггина эмас, қардош халқларнинг бир-бирларига бўлган теран муҳаббатини, сидқидил меҳрини, дўстлигини ҳис қилиб қувонасиз, совет шоирининг халқлар ҳамжиҳатлигини нақадар катта ҳаяжон билан, бетакрор муҳаббат билан тасвирланганини, чексиз ва ажиб маҳорат билан куйланганини ҳаяжон билан ўқийсиз.

Унинг самимийлиги ва сидқидиллигини қаранг:

Ўзбекистон, қучоғинг
бахтхонадир,
Машъаласан, нуринг кўзни
олади.
Қозоқ деса ўзбек жон
берганидай,
Ўзбек деса қозоқ ўлиб
қолади!

Бу тиниқ ибора, ниҳоятда қалин дўст ва қадрдон халқ иборасидирким, буни Сирбой тўқиганамас, халқ айтган образ. У давом этиб дейди:

Кўп сийладинг бизни
суйиб, эркалаб,
Кўнглимизга офтобдан ўт
қалаб,
Бормоқдамиз сийловингни,
меҳрингни
Олатовга, овулимизга
орқалаб...

Ғафур Ғуломга айтганини қаранг:

Арпапоя — Ғафур Ғулом
кўчаси,
Бунда турар шеъриятнинг
хўжаси.
Олтмиш йилнинг танобини
тортипти
Биз келган кун мушоира
кечаси.

Мирмуҳсинга бағишлаган шеъри унинг меваларга ғарқ хонадонида меҳмон бўлганини, олмаларнинг айни пишган вақти эканини, дастурхон атрофида ўтирганларида меваларнинг бошларига тушиб турганини эслайди:

Зотан кўнгил кўнгилларни
хушлармиш,

Туроб ТЎЛА,

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

●

Куйла дўстим, ғазал учар
қушлармиш.
Энди билдим, пишганида
қўшиғинг
Шу олмадай эл оғзига ту-
шармиш...

Мен унинг илиқ ва ҳазилмутоиба мактубини ўқиб ўтириб, ҳозир юртимизда ўтаётган ажойиб байрам — совет адабиёти фестивалида Сирбойнинг қатнашмаётганлигига ишонмадим, чунки у мана шу шеърлари билан бизнинг орамизда куйламоқда эди. Мен фестиваль маъносини мана шундай қадрдонликда, мана шундай дўстликда, биродарликда тушунаман ва фахр қиламан. Бугун Қозоғистонда қозоқ халқи ўзининг шундай ажойиб шоирини етук ёши билан муборакбод қилар экан, бу ҳам фестиваль овозидир.

Ҳозир Ўзбекистонимизда Сирбой сингари қадрдонларимиз кезиб юришибди, Сирбой сингари бахтимизни, шодлигимизни, фахримизни мадҳ этишмоқда, улар ҳам биз билан бирга юртимиз ва дўстлигимизни куйламоқдалар. Улар она-Россиянинг фарзандлари Александр Чаковский, Вадим Кожевников, Анатолий Чепуров, Людмила Шипахина, Владимир Жуков, Юрий Суровцев, Зоя Кедрина, грузин Ираклий Абашидзе, қозоқ Анвар Олимжонов, тожик Қутби Киромий, туркман Итолмаз Нуриев, татар Ғариб Охунов, авар Расул Ҳамзатов, озор Фикрат Хўжа, қалмиқ Давид Кугултинов, болқар Қайсин Қулиев сингари совет халқининг севимли фарзандларидирлар. Адиблар бугун бизнинг юртимизда, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқларининг олтмиш йил ичида нақадар буюк ютуқларга эришганликларини, дўстлик ва қардошликнинг мўъжизаларини намойиш қилмоқдалар, дўстлик ва қардошлик — тинчлик ва фаровонликда кечираётган саодатли кунларни намойиш қилмоқдалар, бу буюк қардошликнинг самараларини буюк Совет давлати бунёд этганини, буюк Ленин партияси бунёд этганини намойиш қилмоқдалар.

Совет Шарқи халқлари адабиётларининг ривожида улуғ рус адабиётининг тарихий роли бу фестивалнинг алоҳида мазмуни ва талқинидир. Унинг қатнашчилари, хусусан, совет Шарқи халқлари адабиёти вакиллари бу муҳим ва теран мавзуда фикр алмашадилар, унинг чексиз ва теран мазмунини намойиш қиладилар. Кўп миллатли совет адабиётининг замондошларимизнинг маънавий дунёсига таъсири ҳақидаги фикр олишувлари, муҳокама ва мулоҳазалари китобхонларимиз дидини тағин ҳам ўткирлаштиради, адабиётимизнинг китобхонлар орасидаги таъсирини тағин ҳам оширади.

«...Социалистик миллатлар маданиятларининг янада яқинлашуви ва бир-бирини бойитишига совет кўп миллатли жамиятининг ғоявий ва сиёсий жиҳатдан жипслашувига, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг дўстлиги мустаҳкамлашувига кўмаклашиш, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий журналларнинг коммунистик қурилиш тажрибаси билан ижодий алоқалари тўғрисида»ги тарихий қарорида, — ниҳоятда муҳимдир». Дарҳақиқат, совет ёзувчисининг бундан ҳам юксак ва олижаноб бурчи йўқ. Ўтган беш йилликлар давомида адиблар совет халқлари эришган ҳамма ютуқлар тантанасида бирга бўлдилар, буюк ишларга муносиб асарлар яратдилар. Бу мислсиз муваффақиятлар Ўзбекистон мисолида ҳам яққол кўринади, унинг қишлоқ хўжалиги, саноат, фан ва маданияти, санъати ва адабиётида ҳам. Умумхалқ байрами аталмиш СССРнинг 60 йиллиги арафасида ўтаётган совет адабиёти фестивалида Совет Ўзбекистонининг меҳмондўст халқи ва саховатли тупроғи сидқидилдан сўйланмоқда.

Ёзувчи меҳнати, дарҳақиқат, халқ ва партия хизматидадир. Унинг барча салоҳияти — партия ва халқникидир. Чунки, ижодкор—унинг фарзанди, унинг ардоғидадир.

Расул ҲАМЗАТОВ,

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати. (Доғистон АССР).

МАЪЗУР ТУТ

Айбсиз ҳам тайёрман сўрашга узр:
Яшамагани учун одамлар турдош,
Кечаги кунимдай сенинг ҳам ҳозир
Ялтирагани учун кипригингда ёш.
Гоҳ олис, гоҳ жарга чопамиз кушод,
Бу ҳаёт беқарор, кечиргил, алҳол
Ерга улоқтирди сени учқур от,
Ярим йўлда мени йиқитган мисол.
Соат, ўтган кунни яшаб бўлдинг деб,
Деворда таъкидлар иккимизга ҳам.
Балки менинг дардим сенинг
бағринг еб,
Сенинг дардинг менга олиб келар
ғам.
Умрида бир бўса қўнмаган лаблар,
Ёруғлик нелигин билмас кўзлар бор,
Аммо йилдан-йилга сўнмаган лаблар,
Ёш тўкмаган кўзлар бўлмагай
зинҳор.

Биз ёздан сўраймиз булутнинг ёшин,
Кузда ёлворамиз ёмғирга чунон,
Балки берар бугун маърака ошин
Кеча каттакон тўй қилган хонадон!
Олисга отландик, одамлар йўли
Ўлка йўлларидек хилма-хил эрур,
Қоқилсанг, бу айбда йўқ менинг
қўлим.

Бари бир сен мени маъзур тут,
маъзур!

Эргаш МУҲАММАД таржимаси.

ТУРНАЛАР

Уруш майдонидан қайтмаган мардлар
Гўё бош қўймаган ушбу заминга —
Оппоқ турналарга,—ўша вақтлар, —
Айланиб қолгандай туюлар менга!

Ўша олис-олис дамлардан буён
Учиб ўтган чоғи беришар садо,
Шу сабаб эмасми, юракда ҳижрон,
Сукут-ла боқамиз кўкка доимо?
Бугун оқшом чоғи келганда овоз
Ғира-шира кўрдим турналар сафин.
Учарди саф тортиб ўзларига хос
Дала кезган одам пайтлари каби.
Узоқ манзиллардан учиб келаркан,
Этади кўп таниш номларни такрор.
Турна овозининг азал-азалдан
Аварча нутққа ўхшашлиги бор.

Ҳорғин учиб борар пона шаклида,
Ўтган ёр-дўстларим учар безавол.
Бир оз жой бўш турар улар сафида,
Менга аталгандир бу жой эҳтимол.

Пайт келиб турналар тўдаси аро
Мен ҳам уфқларга парвоз этарман.
Учиб ўтар чоғи, дўстлар, доимо
Сизни қуш тилида эслаб ўтарман.

Маъруф ЖАЛИЛ таржимаси.

ЎЗ СОҲАСИНИНГ БИЛИМДОНИ

Ўзбек тилшунослигининг тадқиқотчиларидан бири — Муҳаррамхон Асомиддинова 50 ёшга тўлди. Унинг ҳаёти кўплаб илм захматкашлариники сингари оддий. Ўрта мактаб, В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг филология факультети, аспирантура. Талабалик йилларидаёқ билимга ихлоси билан ажралиб турган М. Асомиддинова ўз меҳнат фаолиятини дастлаб «Тошкент ҳақиқати» газетасида бошлаганди. У турли жанрларда қалам тебратар экан, ўзбек тилининг ранг-баранглиги, мислсиз бойлигини яна бир бор ҳис этди. Ёш журналистда илмий ишга бўлган иштиёқи ортиб борди. У 1959 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтига ишга қабул қилинди. Бу ерда Муҳаррамхон дастлаб луғат секторида ишлади. 1965 йилда аспирантурага кирди ва таниқли ўзбек тилшуноси, филология фанлари доктори, профессор Собиржон Иброҳимов раҳбарлигида ҳали кам ўрганилган соҳалардан бири — «Ўзбек тилидаги кийим-кечак лексикаси» мавзуида тадқиқот ишини олиб борди. Бўлажак олима ҳозирги замонавий кийим-кечакларимиз қатори, ўтмишда ота-боболаримиз эъзозлаб кийган ва ҳозирги кунда ҳам қадрланаётган миллий уст-бошлар, уларнинг атамаларига оид бой фактик материаллар тўплади. У миллий кийимлар номларининг тадрижий тараққиёти ва тил хусусиятларини белгилаш мақсадида чуқур изланиш олиб борди. Кўплаб қадимги ёзма ёдгорликлар, луғатлар, тарихий асарларга мурожаат қилди. Бу йўлдаги интилишлар яхши самараларга олиб келди. М. Асомиддинова 1970 йилда «Ўзбек тилида кийим-кечак лексикаси» мавзуида кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди. У кейинги йилларда бу тадқиқот ишини янги материаллар ва илмий фикрлар билан бойитди ҳамда кийим-кечак номларининг этнолингвистик хусусиятларини чуқур ўрганди. Олиманинг бу соҳадаги ютуқлари унинг 1981 йилда нашр этилган «Кийим-кечак номлари» монографиясида ўз ифодасини топди.

М. Асомиддинова кийим-кечак номлари, бичиқчилик, тикувчилик терминлари бўйича 70 дан ортиқ мақолалари билан «Ўзбек Совет Энциклопедияси»да ҳам иштирок этди. Шунингдек, у ЎзСЭ учун кийим-кечак сўзлигини тузиб берди. Олиманинг журнал ва матбуот саҳифаларида эълон қилинган «Кийим-бошимизга бир назар», «Қайга борсам бошда дўппим» каби бир қатор илмий-оммабоп мақолалари миллий кийимларимиз ҳақида қизиқарли этнографик маълумотлар беради.

Олима ўз соҳасининг мутахассиси сифатида нафақат республикамизда, балки бошқа республикаларда ҳам танилган. Унинг «Советская тюркология» журналида эълон қилинган «XI асрдаги туркий тилларда касб-ҳунар атамалари ва уларнинг «Девону луғатит турк» ва Қутадғу билиг»да акс этиши» мақоласи фикримизнинг далилидир.

Ўн икки йилдирки, М. Асомиддинова институтнинг нутқ маданияти бўлимида ишлаб келмоқда. У «Ўзбек адабий талаффузи луғати»нинг актив тузувчиларидан бири. Олиманинг кейинги йилларда ўзбек адабий тили ва унинг лексик формалари, сўзлашув нутқи маданияти масалалари юзасидан кузатишлари ҳам эътиборга лойиқ. Биз олимани қутлар эканмиз, унинг келгусидаги илмий изланишларида янги ижодий муваффақиятлар ёр бўлишига тилакдошмиз.

Э. БЕГМАТОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти нутқ маданияти бўлимининг мудири, филология фанлари кандидати.
Б. УМУРҚУЛОВ,
илмий ходим.

ТЎЙХАТ ЎРНИДА

Халқаро ҳаёт

МУЗОКАРАЛАР БОШИ БЕРК КЎЧАГА КИРИБ ҚОЛДИ

✦ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг органи — «Экономик Таймс» газетасининг хабар беришича, Ҳиндистонда ишлаб чиқарилган тайёр кийим-кечакларни АҚШга экспорт қилиш тўғрисидаги Америка-Ҳиндистон музокараларининг иккинчи даврали Вашингтонда муваффақиятсиз тугаган. Шу йилнинг баҳорида Деҳлида бўлиб ўтган музокараларнинг биринчи даврасида ҳам томонлар боши берк кўчага кириб қолган эдилар. АҚШ вакиллари, деб таъкидлайди газета, ҳинд моллари йўлига қўйилган камситувчи протекционистлик тўғоноқларнинг сақланиб қолишини ҳамон талаб қилмоқда.

ХАЛҚҚА ЗИД ҚАРОР

✦ ТОКИО. Бош министр Д. Судзуки давлат корхоналари ва муассасалари ишчи ҳамда хизматчиларининг иш ҳақини бир даражада сақлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу чора 3,5 миллион кишининг манфаатларига таалуқлидир.

Ҳукумат бошлиғининг бу қарори Япония касаба союзлари, оппозициячи сиёсий партияларнинг қатъий норозилигини туғдирди. Касаба союзларининг бош кенгаши «мамлакатдаги барча меҳнаткашлар билан биргаликда Д. Судзуки ҳукуматининг истеъфо бериши учун умумхалқ ҳаракатини авж олдириб юборишга қатъий қарор берганлигини маълум қилди.

(ТАСС, 22 сентябрь).

ТЭТЧЕР — СУДЗУКИ МУЗОКАРАЛАРИ

ТОКИО. Япония пойтахтида Англия Бош министри М. Тэтчер билан Япония ҳукуматининг бошлиғи Д. Судзуки ўртасидаги музокаралар савдо-иқтисодий масалалар юзасидан кескин ихтилофлар вазиятида ўтмоқда. М. Тэтчер Япония Англиядан мол харид қилишидан кўра, ўзи уч баравар кўп мол сотмоқда, деб таъкидлаб, икки томонлама савдода кескин дисбаланснинг тугатилишини талаб қилмоқда. М. Тэтчер ўз мамлакатининг иқтисодий қийинчиликларини, доимий тус олган ишсизликни пеш қилмоқда. Япония томони Англия бош министрининг талабларига жавобан ҳозирча ҳеч қандай конкрет тадбирларни илгари сургани йўқ.

(ТАСС, 21 сентябрь).

КОБУЛНИНГ САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ

КОБУЛ, 21 сентябрь. (ТАСС мухбири). Кобул шаҳар клиникаси Афғонистондаги энг катта шифохоналардан бири бўлиб, Афғонистон пойтахти меҳнаткашларига медицина хизмати кўрсатувчи асосий марказдир.

Ҳозирги вақтда шаҳар давлат корхоналарининг ишчи ва хизматчиларидан 48 мингдан ортиқ киши энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган, юқори малакали медицина ходимларига эга бўлган ана шу клиникада бепул медицина ёрдами олмоқда.

Сўнгги пайтларда мазкур медицина муассасасида янги анъана пайдо бўлди. Клиника врачлари профилактик кўрик ўтказиш мақсадида пойтахт корхоналарига бора бошладилар. Бешта катта корхонада клиника базасида медицина марказлари ташкил этилган бўлиб, бу марказлардан ишчи ва хизматчилар биринчи медицина ёрдами билан бирга, мутахассис врачнинг малакали маслаҳатини ҳам олишлари мумкин.

Совет врачлари бу муассасанинг ишида катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Улар беморларни даволабгина қолмай, шу билан бирга иш жойларида ёш миллий кадрларни тайёрламоқдалар. Совет мутахассисларидан таълим олган кўпгина афғон мутахассислари ҳозирги кунда Афғонистоннинг турли районларида ўз муқаддас бурчларини муваффақиятли адо этмоқда.

Р. МУСИН.

ҲУКМРОН ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДИ

ҚОҲИРА. Бу ерда Мисрдаги ҳукмрон партия — миллий-демократик партиянинг III съезди иш бошлади. Матбуот хабарларига қараганда, съезд қатнашчиларининг асосий эътибори экономика проблемаларига жалб этилади. Экономика талайгина қийинчиликларни ҳамон бошидан кечирмоқда. Давлат бюджетининг камомати рекорд даражага етди, миллий саноатнинг бутун-бутун тармоқлари инқирозга учради, қишлоқ хўжалигининг ривожланиш суръатлари мамлакат эҳтиёжларини қондира олмаяпти, пулнинг қадрсизланиши ва қимматчилик ўсмоқда. Аҳолини бой ва камбағал табақаларга ажратаётган социал жарлик кенгайиб бормоқда. Тараққийпарвар жамоатчилик мана шу салбий ҳодисаларнинг ҳаммасини кейинги йилларда «очиқ эшиклар» дейилган иқтисодий сиёсатининг ўтказилиши билан бевосита боғламоқда. Бу сиёсат аслида Мисрни капиталистик тараққиёт йўлига қайтарди.

(ТАСС).

АҚШДА МОСКВА ОЛИМПИАДАСИ

САН-ФРАНЦИСКО. Америка телевидениеси Москвадаги XXII Ёзги Олимпиадага бағишланган «Спорт, сен — тинчликсан» фильмини биринчи марта экранда кўрсатди. Фильмни Си-би-эс компаниясининг Сан-Францискодаги филиали намойиш қилди. Америка жамоатчилигида зўр қизиқиш уйғотган бу кўрсатув реклама учун ҳеч қандай танаффуссиз давом эттирилди. Бу эса Америка телевидениеси учун камдан-кам учрайдиган воқеадир. Вашингтонлик кўр сиёсатдонларнинг ҳохиш-иродаси билан ер юзидаги атоқли спортчиларнинг беллашувларини кузатиш имкониятидан маҳрум бўлган америкалик спорт мухлислари эндигина Москвадаги Олимпиадани томоша қилиш бахтига муяссар бўлдилар.

«Спорт, сен — тинчликсан» фильмини намойиш қилиш арафасида у спорт журналистлари ва телевидение танқидчилари учун кўрсатилди. Улар Москвадаги Олимпиада ўйинларининг ташкил этилишига ғоят юксак баҳо бердилар ва Лос-Анжелесда ўтказиладиган Олимпиада ўйинлари учун Москва ўйинлари тажрибасини имкони борича тўлароқ ўрганиб чиқиш истагини билдирдилар.

(ТАСС).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1983 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Газетанинг обуна баҳоси:

бир йилга — 6 сўм 60 тийин.

олти ойга — 3 сўм 30 тийин.

Обуна барча алоқа бўлимларида, корхоналар, идоралар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетани ҳар куни ўз вақтида олиб туриш учун обуна бўлишни унутманг!

Реклама ва эълонлар

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ПРЕМЬЕРА

Ўлмас УМАРБЕКОВ

«ЎЗ АРИЗАСИГА КЎРА»

(2 пардали драма)

Саҳнага қўювчи режиссёр — Р. ҲАМИДОВ.
Рассом — У. САЙДАЛИЕВ.

РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари, СССР Давлат мукофотининг лауреатлари: Т. АЗИЗОВ, Ё. АҲМЕДОВ;
Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг лауреати С. ТАБИБУЛЛАЕВ;

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Р. ИБРОҲИМОВА, Х. ХУЖАЕВА, Ж. ТОЖИЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар; Д. ИСМОИЛОВА, Г. ЖАМИЛОВА, Т. КАРИМОВ, Т. ТОЖИЕВ, О. ЮНУСОВ, Р. ЁҚУБОВ, Т. ХОНТЎРАЕВ;

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: С. УМАРОВ, Т. МЎМИНОВ;

артистлар: Л. ҚОСИМОВА, К. АБДУРАҲИМОВ, А. МИГНАРОВ, М. ДЎСМАТОВ, Ё. САЪДИЕВ, М. АЗИМОВ, Н. ОЛИМОВ, Ж. ЗОКИРОВ, Э. КОМИЛОВ, Ҳ. НУРМАТОВ, Р. АВАЗОВ, Э. НОСИРОВ, Б. ҚОСИМОВ, М. ШОЖАЛИЛОВА ва бошқалар.

«СПОРТЛОТО»: ЎЙНАГАН КИШИ ЮТАДИ!

РЕСПУБЛИКАМИЗДА АНА ШУ ҚИЗИҚАРЛИ ЎЙИНЛАР ИШҚИБОЗЛАРИНИНГ СОНИ ЙИЛ САЙИН ЎСИБ БОРЯПТИ. УЛАРНИНГ КЎПЧИЛИГИ «СПОРТЛОТО» ВА «СПРИНТ» ТУФАЙЛИ ЙИРИК ПУЛ ЮТУҚЛАРИ, АВТОМАШИНАЛАР, МОТОЦИКЛЛАРНИНГ ЭГАЛАРИ БЎЛИБ ОЛИШДИ.

Омадли кишиларнинг «сирлари» маълум: аввало ўйинларда мунтазам қатнашиб бормоқ, сабр қилмоқ, «ютуқли» рақамларни (спорт турлари) ҳисоблаб бормоқ ва ниҳоят албатта спорт омади керак.

Ўзбекистонда спортлото ўйнаётган кишиларга ҳар ойда 138 минг сўмдан зиёд ютуқ пуллари тўланмоқда!

Яқинда «Спортлото»нинг янги намунали карточкалари жорий этилди. Уларнинг асосий хусусияти шундаки, эндиликда карточкаларда иккита ўйин майдончаси бор. Бу ўзига хос иккита алоҳида билет бўлиб, уларнинг ҳар бири ютуқда мустақил қатнаша олади. Карточканинг бу майдончасида битта рақамлар комбинациясини эмас, балки иккита комбинацияни ўчириш мумкин. Иккала вариант ҳам ютуқли бўлиши тушунарлидир. Омадингизни синаб кўринг!

СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

ЎЗБЕКИСТОН «СПОРТЛОТО» РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

ҳамма абонентларга
15 НОЯБРГАЧА
УЗ ВОДОПРОВОД-КАНАЛИЗАЦИЯ ХУЖАЛИКЛАРИНИ
1982-83 йиллар қиш мавсумида фойдаланиш учун тайёрлаб қуйишларини

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Бунинг учун водопровод-канализацияларни профилактик ремонтини амалга ошириш, вақтинча водопроводларни тугатиш, ташқи трубаларни ўраб қуйиш лозим.

Уз водопровод-канализация хўжаликларини қиш мавсумида ишлашга тайёрлаб қўймаган абонентлар қўшимча огоҳлантиришсиз шаҳар водопроводидан узиб қўйилади.

Шунингдек, сув учун ҳақни ўз вақтида тўлаш лозимлигини эслатиб ўтамиз.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 24/IX да КОМЕДИЯ ЦИРКИ, РСФСР халқ артисти АНДРЕЙ НИКОЛАЕВ раҳбарлигидаги МОСКВА ЦИРКИ МАСХАРАБОЗЛАРИНИНГ ТОМОШАЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Ҳар тўкисда бир айб**, 24/IX да **Бой ила хизматчи**, 25/IX да **Қизил яйловдаги кўк тулпорлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/IX да **Заҳар ичган даъвогар**, 24/IX да **Лайли ва Мажнун** (15.00), **Кулги кечаси** (19.30), 25/IX да **Лайли ва Мажнун.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Зада бўлган пайғамбар**, 25/IX да **Гуноҳкор авлиё.**

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги
РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АВТОТРЕСТИНИНГ
ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 18-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИГА
«КамАЗ» маркали юк автомашиналарида жойларда ва халқаро линияларда ишлаш учун «Е» категорияли 1 ва 2 классли шоферлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.
Мурожаат учун адрес: Наримонов (собиқ Бектемир) шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 40-уй, кадрлар бўлими.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02003. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1690.